

Briuselis, 2016 02 12
COM(2016) 67 final

2016/0039 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo Tunisui suteikiama papildoma makrofinansinė pagalba

{SWD(2016) 30 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Nuo 2011 m. revoliucijos vykstant užsitęsusioms ir pažeidžiamoms politinėms permainoms, Tuniso ekonomikai neigiamą poveikį darė nuolatiniai vidaus neramumai, nestabili padėtis regione (įskaitant Libijos konfliktų poveikį) ir prasta tarptautinė aplinka (visų pirma euro zonoje). Šie nepalankūs įvykiai gerokai susilpnino jo augimą, taip pat jo fiskalinę ir mokėjimų balanso būklę. 2015 m. daugiausia dėl neigiamo teroristų išpuolių poveikio ekonomikai (visų pirma turizmui, transporto sektoriui ir investicijoms) ir socialinių neramumų sukeltų gamybos sutrikimų, augimo projekcijos buvo gerokai sumažintos – tokia situacija neigiamai veikia jau ir taip pažeidžiamą mokėjimų balanso ir fiskalinę būklę ir sukuria didelius finansavimo poreikius.

Kartu šalis ir toliau vykdė svarbius demokratinių mechanizmų konsolidavimo veiksmus, įskaitant naujos konstitucijos patvirtinimą 2014 m. sausio mėn., nors politinio pereinamojo proceso metu būta sunkumų ir nestabilumo.

2013 m. balandžio mėn. viduryje Tunisas pasiekė susitarimą su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF) dėl 24 mėnesių rezervinio susitarimo, kurio suma – 1,75 mlrd. USD, ir TVF valdyba jį patvirtino 2013 m. birželio mėn., o vėliau jis buvo pratęstas iki 2015 m. gruodžio mėn. 2013 m. rugpjūčio mėn. jis taip pat paprašė papildomos ES makrofinansinės pagalbos (MFP). Reaguodama į šį prašymą 2013 m. gruodžio mėn. Europos Komisija pasiūlė 250 mln. EUR MFP paskolų forma (MFP-I), kurią teisėkūros institucijos padidino iki 300 mln. EUR ir patvirtino 2014 m. gegužės mėn. 2015 m. kovo mėn. įsigaliojo susitarimo memorandumas, kuriame nustatytos politinės sąlygos, susijusios su šia paskola.

Praėjusių metų rugsėjo mėn. užbaigus TVF programos šeštąją peržiūrą, Tunisas paprašė tolesnio susitarimo su TVF, greičiausiai 4 metų laikotarpiui. Derybos dėl naujosios TVF programos tebevyksta, tačiau tikimasi, kad 2016 m. pavasarį ji bus pateikta TVF valdybai tvirtinti. MFP-I operacija vyksta pagal planą, nepaisant tam tikrų vėlavimų ją įgyvendinant. Pirmoji dalis buvo išmokėta 2015 m. gegužės 7 d., o Tunisui įgyvendinus susitarimo memorandume su ES sutartas sąlygas, 2015 m. gruodžio mėn. buvo išmokėta antroji dalis. Tikimasi, kad trečioji ir paskutinė dalis bus išmokėta 2016 m. antrą ketvirtį su sąlyga, kad bus įvykdytos susitarimo memorandumo sąlygos.

Šiomis aplinkybėmis Tuniso Ministras Pirmininkas 2015 m. rugpjūčio mėn. laiške Komisijos Pirmininkui J.-C. Junckeriui (vėliau tai buvo pakartota gruodžio mėn. vystomojo bendradarbiavimo ir investicijų ministro laiške) paprašė ES antros MFP operacijos, kurios suma – 500 mln. EUR ir kuri būtų vykdoma kartu su tolesne TVF programa. Atsižvelgdama į didelį saugumo situacijos poveikį Tuniso ekonomikai ir išorės finansavimo poreikius politinių permainų konsolidavimo laikotarpiu ir kartu su TVF atlikusi atnaujintą šalies išorės finansavimo poreikių įvertinimą, Europos Komisija teikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą antrą kartą skirti Tuniso Respublikai MFP (MFP-II), kurios maksimali suma – 500 mln. EUR, vidutinės trukmės paskolų forma. Siūloma suma taip pat atitinka numatomą TVF programos mastą, didelę šiuo metu Tuniso ekonomikos patiriamą riziką ir tvirtą ES įsipareigojimą remti Tuniso politines ir ekonomines permainas.

Įgyvendinant naująją TVF programą, siūloma nauja MFP padėtų Tunisui patenkinti dalį likusių išorės finansavimo poreikių, kurie 2016–2017 m. turėtų siekti apie 2,9 mlrd. USD. Ji sumažintų trumpalaikius šalies mokėjimų balanso ir fiskalinius sunkumus, kartu padėdama koordinuoti koregavimo ir reformų programas, kurios turi būti suderintos su TVF ir Pasaulio

banku, taip pat reformas, suderintas pagal ES biudžeto paramos operacijas, visų pirma sutartis dėl paramos valstybei stiprinti, *Programme d'Appui à la Relance*. Siūloma MFP-II atitinka Europos kaimynystės politikos (EKP) kryptis ir tarptautinės bendruomenės pastangas, įskaitant G 7 Dovylio partnerystės iniciatyvą, padėti Tunisui šiuo sunkiu metu.

Šiomis aplinkybėmis, kaip plačiau aprašyta prie šio pasiūlymo pridedamame Komisijos tarnybų darbiniam dokumente, Komisija, taip pat remdamasi Europos išorės veiksmų tarnybos atliktu politinės padėties įvertinimu, mano, kad išankstinės politinės ir ekonominės sąlygos siūlomo dydžio ir pobūdžio MFP operacijai vykdyti yra tenkinamos.

- Bendrosios aplinkybės

Po dvejų metų stabilus, bet nedidelio *BVP augimo* įgyvendinant TVF programą (2,3 % tiek 2013, tiek 2014 m.) 2015 m. augimo prognozės buvo sumažintos iki 0,5 %, palyginti su 3 % prognoze metų pradžioje. Tuniso ekonomika žengė didelį žingsnį atgal daugiausia dėl 2015 m. teroristų išpuolių, paveikusių pagrindinius ekonomikos sektorius. Prie prognozių sumažinimo prisidėjo neigiamas išpuolių poveikis turizmo sektoriui (kuris sudaro apie 7 % BVP ir kuriame sutelkta maždaug 15 % darbo jėgos) ir transporto sektoriui (kuris taip pat sudaro apie 7 % BVP, o 20 % šios dalies priklauso nuo turistinių kelionių), taip pat užsienio investuotojų nuotaikos kartu su fosfato gamybos, transporto ir kitų sektorių veiklos sutrikimais (dėl prastovų ir streikų). Tuniso valdžios institucijos ir TVF tikisi, kad 2016 m. augimas spartės, nes nebebus papildomų sukrėtimų, pamažu atsigaus turizmo sektorius ir normalizuosis vidaus gamyba. Vis dėlto šis pagrindinis scenarijus yra susijęs su didele rizika, kad rezultatai bus prastesni.

Bet kuriuo atveju šių lėtų augimo tempų nepakaks, kad būtų pastebimai sumažintas *nedarbas*, kuris tebėra 15 % ir išlieka ypač didelis tarp jaunimo bei absolventų (virš 30 %) ir moterų (21,6 %). Be to, apie 50 % 15–24 metų darbuotojų tebedirba neoficialios ekonomikos sektoriuje.

Vidutinė *infliacija* 2014 m. buvo 5,5 % ir mažėja dėl mažėjančių tarptautinių biržos prekių kainų, stabilios maisto gamybos šalyje, silpnėjančios vidaus paklausos ir atsargios pinigų politikos. Tikimasi, kad 2015 m. bendroji infliacija bus vidutiniškai 4,9 %, o per artimiausius 5 metus išliks maždaug 4 %.

Reaguodamas į infliacinį spaudimą ir išorės bei fiskalinio balanso pablogėjimą nuo 2012 m. iki 2014 m. vidurio sugriežtinus *pinigų politiką*, praėjusių metų spalio mėn. centrinis bankas 50 bazinių punktų sumažino lyginamąją palūkanų normą (iki 4,25 %) siekdamas vėl paskatinti neryžtingą BVP augimą lėtėjant VKI infliacijai.

Viešųjų finansų srityje Tunisas 2014 m. pasiekė tam tikrą fiskalinės konsolidacijos lygį, struktūriniam fiskaliniam balansui (į kurį neįtrauktos bankų rekapitalizavimo sąnaudos ir kitos vienkartinės išlaidos) sumažėjus nuo 5,1 % BVP 2013 m. iki 4,2 % BVP 2014 m. Tačiau, daugiausia dėl išlaidų priemonių, kurių imtasi po teroristų išpuolių, ir nepaisant dėl mažesnių, nei tikėtasi, naftos kainų sutaupytų lėšų, manoma, kad 2015 m. struktūrinis deficitas padidės iki 4,7 % BVP. 2016 m. biudžeto įstatyme numatytas struktūrinio deficito sumažėjimas iki ankstesnio 4,2 % BVP lygio, kuris bus pasiektas daugiausia padidėjus pajamoms (iš dalies dėl PVM įvedimo) ir sumažėjus subsidijų išlaidoms (daugiausia dėl mažesnės tarptautinės naftos kainos ir pastovaus valiutos kurso prielaidų). Vis dėlto numatomas maždaug 15 000 papildomų valstybės tarnautojų įdarbinimas (daugiausia gynybos ir saugumo sektoriuose) padidins darbo užmokesčio išlaidas.

Tuo tarpu *valdžios sektoriaus skola* toliau didėjo, kol 2014 m. pasiekė 50 % BVP, ir prognozuojama, kad iki 2018 m. pabaigos ji pasieks 61 % BVP prieš pradėdama mažėti. Taip pat planuojama, kad per ateinančius dvejus metus gerokai padidės viešosios skolos grąžinimas

(nuo maždaug 600 mln. USD 2015 m. iki daugiau nei 1,4 mlrd. USD 2017 m. ir beveik 1,2 mlrd. USD 2018 m.).

Kalbant apie *mokėjimų balansą*, einamosios sąskaitos deficitas 2014 m. dar labiau padidėjo ir pasiekė 8,9 % BVP, palyginti su 8,3 % BVP 2013 m.; manoma, kad 2015 m. jis išliks netvaraus aukšto lygio, nepaisant naftos kainų mažėjimo, vangesnės vidaus ekonominės veiklos ir geresnių eksporto rezultatų. Manoma, kad neigiamas Susoje įvykdyto teroristų išpuolio poveikis turizmui daro papildomą spaudimą einamosios sąskaitos deficitui, kuris vėl artėja prie 8,8 % BVP. Privataus kapitalo srautai į Tunisą nuo 2011 m. taip pat sumažėjo, todėl mokėjimų balanso pažeidžiamumas dar labiau padidėjo. Grynosios tiesioginės užsienio investicijos, kurios 2005–2010 m. vidutiniškai sudarė beveik 5 % BVP, per pastaruosius dvejus metus sumažėjo iki vos daugiau nei 2 % BVP.

Šiomis didelio einamosios sąskaitos deficito ir silpnesnių kapitalo srautų sąlygomis Tunisas turi vis labiau kliautis oficialiais finansų srautais. 2015 m. Tunisui taip pat pavyko dalį išorės finansavimo trūkumo padengti 2015 m. sausio mėnesį išleidus 10 metų 5,75 % palūkanų 1 mlrd. USD vertės euroobligacijų, kurios buvo labai paklausios tarptautinių investuotojų tarpe nepaisant to, kad užsienio paramos teikėjai nesuteikė valstybės garantijos.

Oficialiosios užsienio valiutos atsargos 2014 m. sudarė 7,7 mlrd. USD, arba vos 3 mėnesių importui prilygstančią sumą, palyginti su pradiniu 9 mlrd. USD tikslu pagal TVF programą. 2015 m. sausio mėn. išleistos 1 mlrd. USD vertės tarptautinės obligacijos padidino atsargų lygį, bet iki spalio mėn. pabaigos, po teroristų išpuolių sumažėjus pajamoms iš turizmo, atsargos vėl sumažėjo iki maždaug 6,5 mlrd. USD, arba šiek tiek mažiau nei 4 mėnesių importo sumos. Dabar tikimasi, kad 2015 m. pabaigoje atsargų lygis bus 7,5 mlrd. USD. Tai yra kur kas mažiau nei atliekant šeštąją programos peržiūrą (užbaigtą 2015 m. rugsėjo mėn.) TVF metų pabaigai numatyta 8,2 mlrd. USD suma ir pagal pradinę programą numatytas 10,1 mlrd. USD atsargų tikslas.

Išorės skola išaugo nuo 48 % BVP 2011 m. iki maždaug 56,2 % BVP 2014 m. ir manoma, kad 2018 m. ji pasieks aukščiausią tašką – 72,3 % BVP, o tada pradės mažėti. Nuo 2011 m. Tuniso valstybės reitingas buvo sumažintas keletą kartų, paskutinį kartą 2014 m. (nuo Ba2 iki Ba3 pagal „Moody’s“ ir nuo BB iki BB- pagal „Standard & Poor’s“).

Tunisas ir toliau turi vykdyti dideles struktūrines reformas. Nors 2000–2010 m. šalis išgyveno santykinai didelio ekonomikos augimo vienam gyventojui (vieno didžiausių iš naftą importuojančių šalių Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos (MENA) regione) laikotarpį, ji ir toliau kenčia dėl įvairių struktūrinių trūkumų. Visų pirma, pernelyg pasikliaujama į eksportą orientuota mažos pridėtinės vertės pramone, esančia netoli pakrantės, ir tai prisideda prie nesubalansuoto regioninės ekonomikos plėtros pobūdžio; šalis taip pat kenčia dėl nelanksčių darbo rinkų ir gebėjimų paklausos ir pasiūlos neatitikties, o tai prisideda prie didelio nedarbo, ypač jaunimo nedarbo lygio. Kartu su suvokimu, kad skaidrumas ir ekonominis valdymas yra prasti, tokio augimo modelio rezultatas – neteisingas ekonominės naudos pasiskirstymas tarp gyventojų.

Apskritai reformų pažanga tebėra ribota, iš dalies dėl trapių politinių permainų, nors teigiamas pastarojo meto pagreitis nuteikia optimistiškai, o vyriausybė tebėra įsipareigojusi toliau eiti teigiamų reformų keliu. Padarytas didelis kai kurių pagrindinių reformų (visų pirma mokesčių politikos ir administravimo, verslo ir investavimo sąlygų gerinimo ir finansų sektoriaus reformų) parengiamasis darbas ir tai turėtų nutiesti kelią gilesnių reformų įgyvendinimui. Kitoms reformoms (kaip antai kainų subsidijų reformai įgyvendinti ir minimalios socialinės apsaugos sistemos gerinti) visiškai įgyvendinti vis dar reikės tolesnių tarpinių veiksmų, tvirto politinio įsipareigojimo ir paramos.

Kaip jau minėta, 2013 m. birželio 7 d. TVF valdyba patvirtino 1,75 mlrd. USD (400 % Tuniso kvotos) rezervinį susitarimą dvejįs metams, kuris vėliau buvo pratęstas iki 2015 m. gruodžio mėn. Tunisas paprašė tolesnio susitarimo su TVF, kurio trukmė turėtų būti 4 metai ir kuris greičiausiai bus remiamas pagal išplėstinę fondo priemonę. Tikimasi, kad programa, dėl kurios tebevyksta derybos, 2016 m. pavasarį bus pateikta TVF valdybai tvirtinti. Nors galutinė suma dar nenustatyta, tikimasi, kad ji bus didesnė negu dabartinio rezervinio susitarimo.

TVF lapkričio mėnesį parengtos patikslintos projekcijos rodo didelius mokėjimų balanso poreikius 2016–2017 m. laikotarpiu, o numatomas bendras išorės finansavimo trūkumas – 5,1 mlrd. USD (2,7 mlrd. USD 2016 m. ir 2,4 mlrd. USD 2017 m.). Tokį finansavimo trūkumą gali iš esmės paaiškinti trys veiksniai: nuolatinis didelis einamosios sąskaitos deficitas, poreikis 2016–2017 m. suformuoti užsienio valiutos atsargas ir numatomi dideli skolos grąžinimo reikalavimai, ypač 2017 m. Siūloma nauja 500 mln. EUR vertės MFP operacija padengtų 19,2 % numatomo likusio finansavimo trūkumo.

Praeityje Tunisas taip pat yra gavęs finansinę paramą iš kelių dvišalių paramos teikėjų (visų pirma iš JAV ir Japonijos, taip pat iš Alžyro), taip pat iš kitų daugiašalių paramos teikėjų (visų pirma iš Pasaulio banko ir Afrikos plėtros banko) ir gali būti, kad artimiausiu laikotarpiu jie skirs papildomų lėšų. Be kitos ES teikiamos pagalbos, 300 mln. EUR vertės MFP-I, kuri yra sėkmingai įgyvendinama, labai prisideda prie pagrindinių reformų įgyvendinimo ir teikia taip reikalingą finansinę paramą.

- Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos

Anksčiau, 2014 m. gegužės 15 d., Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Sprendimą Nr. 534/2014/ES¹ dėl makrofinansinės pagalbos teikimo Tuniso Respublikai (300 mln. EUR suma).

- Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

ES siekia plėtoti glaudžius santykius su Tunisu ir remti Tuniso ekonomines ir politines reformas. 1995 m. Tunisas tapo pirmąja pietine Viduržemio jūros regiono šalimi, pasirašiusia asociacijos susitarimą su ES. Šis susitarimas, įsigaliojęs 1998 m., tebėra teisinis dvišalio bendradarbiavimo pagrindas. Dvišalius santykius dar labiau sustiprino ES Europos kaimynystės politika (EKP), be kita ko, priėmus penkmečio EKP veiksmų planus, kuriuose nustatyti strateginiai šio bendradarbiavimo tikslai; paskutinis planas apima 2013–2017 m. Tunisas taip pat priklauso Viduržemio jūros regiono valstybių sąjungai. Ekonominiai ryšiai su ES taip pat yra svarbūs. 2008 m. Tunisas galutinai panaikino pramonės produktų muitų tarifus, taip tapdamas pirmąja Viduržemio jūros regiono šalimi, sudariusia laisvosios prekybos susitarimą su ES. Tunisas yra kaimyninė šalis, kurios didžiausią prekybos dalį sudaro prekyba su ES. 2014 m. ES buvo 64,7 % Tuniso importo šaltinis ir 72,5 % jos eksporto paskirties vieta. Tunisas taip pat labai priklauso nuo ES TUI ir kitų finansų srautų, perlaidų ir įplaukų iš turizmo. 2015 m. spalio mėn. ES ir Tunisas oficialiai pradėjo derybas dėl išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės (IVLPE), kurių tikslas – suteikti Tunisui visapusišką galimybę patekti į ES bendrąją rinką.

ES MFP papildytų dotacijas, gautas pagal EKP ir Bendrąją programą, ir visų pirma sąlygas, numatytas pagal PAR-IV ir PAR-V biudžeto paramos rinkinius, įgyvendinamus ES. ES MFP paremtų Tuniso valdžios institucijų pastangas priimti tinkamą makroekonominės politikos ir struktūrinių reformų sistemą ir taip padidintų bendro ES dalyvavimo pridėtinę vertę, o kartu ir

¹ OL L 151, 2014 5 21, p. 9.

visų ES intervencinių veiksmų, įskaitant veiksmus pagal kitas finansines priemones, efektyvumą.

Nuo Arabų pavasario ES įvairiomis progomis yra išreiškusi įsipareigojimą remti Tunisą šiam įgyvendinant ekonomines ir politines reformas. ES padvigubino savo finansinę paramą dotacijų forma ir taip šalis tapo didžiausia iki šiol finansavimo pagal SPRING ir Bendrąją programą gavėja.

Nors Tuniso kelias į visišką demokratiją nėra lengvas ir tebėra daug neužtikrintumo, šalis ėmėsi svarbių veiksmų politinei reformai įgyvendinti. Taip pat egzistuoja tvirta ir vis stiprinama dvišalių ES ir Tuniso santykių sistema pagal asociacijos susitarimą, Europos kaimynystės politiką ir kitas pastarojo meto iniciatyvas.

Šiomis aplinkybėmis laikoma, kad Tunisas atitinka išankstines politines MFP suteikimo trečiosioms šalims sąlygas, visų pirma dėl savo pagarbos demokratijai, žmogaus teisėms ir teisinei valstybei ir dėl to, kad ji yra šalis, su kuria ES palaiko glaudžius politinius ir ekonominius santykius. Išsamus šių politinių kriterijų MFP gauti tenkinimo įvertinimas, kurį atliko Europos išorės veiksmų tarnyba, yra pridėtas prie Komisijos tarnybų darbinio dokumento, kuris pridedamas prie šio pasiūlymo. O pasiūlymas teikti MFP atitinka ES įsipareigojimą remti Tuniso ekonomines ir politines permainas.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

MFP teikiama kaip tarptautinės paramos Tuniso ekonomikai stabilizuoti dalis. Rengdamos šį pasiūlymą dėl MFP, Komisijos tarnybos konsultavosi su Tarptautiniu valiutos fondu ir Pasaulio banku, kurie jau įgyvendina plataus masto finansavimo programas ir rengia naujas. 2015 m. gruodžio 10 d. Komisija konsultavosi su Ekonomikos ir finansų komitetu ir gavo jo pritarimą pasiūlymui. Komisija taip pat nuolat palaikė ryšius su Tuniso valdžios institucijomis.

- Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Padedant išorės konsultantams, 2013 m. gruodžio mėn. Komisija atliko Tuniso valstybės finansų ir administracinių procedūrų kokybės ir patikimumo įvertinimą. 2014 m. sausio mėn. jo rezultatais, kurie iš esmės buvo teigiami, ji pasidalijo su Tuniso valdžios institucijomis ir ES delegacija, kad būtų galima toliau dirbti tose srityse, kuriose yra tobulėjimo galimybių.

- Poveikio vertinimas

Sąjungos makrofinansinė pagalba yra išskirtinė skubi priemonė, skirta mokėjimų balanso krizėms trečiosiose šalyse įveikti. Todėl šiam MFP pasiūlymui netaikomas reikalavimas atlikti poveikio vertinimą pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires (SWD(2015) 111 *final*), nes šioje ekstremalioje situacijoje, į kurią reikia skubiai reaguoti, politinė būtinybė yra veikti greitai.

Apskritai MFP ir su ja susieta ekonominio koregavimo ir reformų programa padės Tunisui sumažinti trumpalaikius finansavimo poreikius, kartu paremiant politikos priemones, skirtas tvirtesniai mokėjimų balansui bei fiskaliniam tvarumui vidutiniu laikotarpiu užtikrinti ir tvariam augimui skatinti, kaip sutarta su TVF naujojoje programoje. Ji visų pirma padės didinti viešųjų finansų valdymo veiksmingumą bei skaidrumą ir skatins struktūrines reformas, kurių galutinis tikslas – fiskalinis konsolidavimas ir mokėjimų balanso koregavimas, taip pat produktyvumo ir užimtumo augimas ir kuriomis skatinamas reglamentavimo suderinimas ir ekonominė integracija su ES, be kita ko, įgyvendinant Išsamų ir visapusišką laisvosios prekybos susitarimą, dėl kurio šiuo metu deramasi.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- Siūlomų veiksmų santrauka

Europos Sąjunga vidutinės trukmės paskolos forma suteikia Tunisui makrofinansinę pagalbą, kurios bendra didžiausia vertė – 500 mln. EUR. Ši pagalba padės patenkinti likusius Tuniso išorės finansavimo poreikius 2016–2017 m., nustatytus Komisijos remiantis Tarptautinio valiutos fondo skaičiavimais.

Planuojama, kad pagalba bus išmokėta trimis paskolos dalimis: atitinkamai 200 mln. EUR, 150 mln. EUR ir 150 mln. EUR. Pirmąją dalį numatoma išmokėti 2016 m. viduryje. Antroji dalis, kuri bus išmokama su sąlyga, kad įgyvendinta keletas politikos priemonių, galėtų būti išmokėta 2016 m. ketvirtą ketvirtį. Trečioji ir paskutinė dalis, jei bus laikomasi politikos priemonių, galėtų būti išmokėta pirmą 2017 m. pusmetį. Pagalbą administruos Komisija. Bus taikomos konkrečios nuostatos dėl sukčiavimo ir kitų pažeidimų prevencijos, atitinkančios Finansinį reglamentą.

Kaip yra įprasta teikiant makrofinansinę pagalbą, mokėjimai turėtų būti atliekami priklausomai nuo to, ar su TVF pasirašytame naujame finansiniame susitarime numatytų programos peržiūrų rezultatai yra teigiami. Be to, Komisija ir Tuniso valdžios institucijos susitarimo memorandume turėtų susitarti dėl konkrečių struktūrinių reformų priemonių. Komisija daugiausia dėmesio skirs struktūrinėms reformoms, skirtoms bendram makroekonomikos valdymui ir tvaraus augimo sąlygoms gerinti (pvz., reformoms, kuriomis siekiama viešųjų finansų valdymo skaidrumo ir efektyvumo, fiskalinėms reformoms, minimalios socialinės apsaugos sistamai stiprinti skirtoms reformoms, darbo rinkos reformoms ir prekybos ir investicijų reglamentavimo sistamai gerinti skirtoms reformoms). Šios reformų priemonės paremtų valdžios institucijų reformų darbotvarkę ir papildytų su TVF, Pasaulio banku ir kitais paramos teikėjais suderintas programas, taip pat politines programas, susijusias ES biudžeto paramos operacijomis. Jos atitiktų pagrindinius ekonominių reformų prioritetus, dėl kurių ES ir Tunisas susitarė rengdami Europos kaimynystės politikos bendrą veiksmų planą ir kitus strateginius dokumentus. Jos taip pat būtų paremtos struktūrinėmis reformomis, įgyvendintomis pagal MFP-I.

Sprendimas visą MFP sumą išmokėti paskolų forma yra pagrįstas, atsižvelgiant į Tuniso išsivystymo lygį (vertinant pagal vienam gyventojui tenkančias pajamas) ir skolos rodiklius. Jis taip pat atitinka Pasaulio banko ir TVF politiką Tuniso atžvilgiu. Iš tiesų, Tunisas netenkina reikalavimų lengvatiniam finansavimui gauti nei iš Tarptautinės plėtros asociacijos, nei iš TVF išplėstinės kredito priemonės.

- Teisinis pagrindas

Teisinis šio pasiūlymo pagrindas yra SESV 212 straipsnis.

- Subsidiarumo principas

Subsidiarumo principo laikomasi, nes Tuniso makroekonominio stabilumo atkūrimo trumpuoju laikotarpiu tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti pačios ir jų geriau siekti Europos Sąjungos lygmeniu. Pagrindinės priežastys – biudžeto apribojimai nacionaliniu lygmeniu ir poreikis užtikrinti patikimą paramos teikėjų veiksmų koordinavimą, kad būtų užtikrintas didžiausias pagalbos mastas ir veiksmingumas.

- Proporciningumo principas

Pasiūlymas atitinka proporciningumo principą: juo nesiekama daugiau, negu būtina minėtiems makroekonomikos stabilumo atkūrimo trumpuoju laikotarpiu tikslams įgyvendinti, ir jame nenumatyta jokių veiksmų, kurie nėra būtini to siekiant.

Remdamasi TVF skaičiavimais, atliktais rengiant būsimą susitarimą dėl išplėstinės fondo priemonės, Komisija nustatė, kad MFP-II suma padengtų 19,2 % 2016–2017 m. laikotarpiu likusio finansavimo trūkumo. Tai atitinka standartines MFP operacijų naštos pasidalijimo taisykles. Atsižvelgiant į pagalbą, kurią Tunisui įsipareigojo suteikti kiti dvišaliai ir daugiašaliai paramos teikėjai ir kreditoriai, laikoma, kad ši ES tenkanti dalis yra tinkama. Atsižvelgiant į neišmokėtą trečiąją MFP-I dalį, visa MFP-I ir MFP-II finansinė pagalba 2016–2017 m. laikotarpiu sudaro 23,4 % apskaičiuoto likusio finansavimo trūkumo.

- Pasirinkta priemonė

Projektų finansavimas arba techninė pagalba nebūtų tinkamos arba pakankamos priemonės šiems makroekonominiais tikslams įgyvendinti. Palyginti su kitomis ES priemonėmis, svarbiausias MFP privalumas yra tai, kad ją teikiant sumažėtų išorės finansinių suvaržymų ir būtų padedama kurti stabilią makroekonominę sistemą, kartu skatinant tvarią mokėjimų balanso ir biudžeto būklę, ir tinkamą struktūrinių reformų pagrindą. Kadangi teikiant MFP padedama sukurti tinkamą bendrą politikos sistemą, ši pagalba gali padidinti kitų Tunise vykdomų veiksmų, finansuojamų pagal kitas siauresnio profilio ES finansines priemones, veiksmingumą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Numatoma pagalba būtų suteikta paskolos forma ir turėtų būti finansuojama per skolinimosi operaciją, kurią ES vardu vykdytų Komisija. Biudžeto išlaidos pagalbai atitiks atidėjinius, kurie sudaro 9 % sumų, išmokėtų iš ES išorės skolinimui skirto garantijų fondo, pagal biudžeto eilutę 01 03 06 („Garantijų fondo atidėjiniai“). Darant prielaidą, kad pirmoji ir antroji paskolos dalys bus išmokėtos 2016 m. (bendra suma – 350 mln. EUR), o trečioji (150 mln. EUR) – 2017 m., ir laikantis garantijų fondo mechanizmo taisyklių, atidėjiniai bus

įtraukti į 2018–2019 m. biudžetą. Remdamasi dabartinėmis biudžeto eilutės 01 03 06 panaudojimo projekcijomis, Komisija mano, kad operacijos poveikis biudžetui gali būti priimtinas.

5. NEPRIVALOMI ELEMENTAI

- Persvarstymo / keitimo / laikino galiojimo sąlyga

Pasiūlyme numatyta laikino galiojimo sąlyga. Siūloma MFP turėtų būti galima naudotis dvejus su puse metų nuo pirmosios susitarimo memorandumo įsigaliojimo dienos.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo Tunisui suteikiama papildoma makrofinansinė pagalba

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 212 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą²,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros³,
kadangi:

- (1) Europos Sąjungos (toliau – Sąjunga) ir Tuniso Respublikos (toliau – Tunisas) santykių pagrindas – Europos kaimynystės politika (EKP). Tunisas buvo pirmoji Viduržemio jūros regiono šalis, 1995 m. liepos 17 d. su ES pasirašiusi asociacijos susitarimą, kuris įsigaliojo 1998 m. kovo 1 d. Pagal šį asociacijos susitarimą Tunisas 2008 m. galutinai panaikino muitų tarifus pramonės produktams ir taip tapo pirmąja Viduržemio jūros regiono šalimi, sudariusia laisvosios prekybos susitarimą su Sąjunga. Dvišalis politinis dialogas ir ekonominis bendradarbiavimas buvo toliau plėtojami įgyvendinant EKP veiksmų planus, kurių paskutinis apima 2013–2017 m. laikotarpį;
- (2) po revoliucijos 2011 m. sausio 14 d. nuvertus prezidentą Ben Ali, 2011 m. spalio 23 d. Tunise įvyko pirmi laisvi ir demokratiniai rinkimai. Nauja konstitucija buvo priimta 2014 m. sausio mėn., o parlamento ir prezidento rinkimai įvyko 2014 m. ketvirtą ketvirtį, sutelkus pagrindinių politinių jėgų pastangas, kad toliau būtų įgyvendinamos reformos siekiant pilnavertės demokratinės sistemos;
- (3) vykstant šiam politinių permainų procesui, Tuniso ekonomikai neigiamą poveikį darė nuolatiniai vidaus neramumai, nestabili padėtis regione (įskaitant Libijos konfliktų poveikį) ir prasta tarptautinė aplinka (visų pirma Sąjungoje, kuri yra pagrindinė Tuniso prekybos partnerė). Šie nepalankūs įvykiai gerokai susilpnino jo augimą, taip pat jo fiskalinę ir mokėjimų balanso būklę;
- (4) nuo 2011 m., po politinių permainų Tunise, Sąjunga pareiškė savo tvirtą įsipareigojimą remti Tuniso ekonominių ir politinių reformų procesą. Ji padidino finansinę paramą Tunisui, sustiprindama bendradarbiavimą daugelyje sričių, įskaitant pilietinę visuomenę, rinkimų sistemą, saugumą, regioninę plėtrą ir socialines bei ekonomines reformas. Ji taip pat pasiūlė galimybę sudaryti Išsamų ir visapusišką laisvosios prekybos susitarimą, dėl kurio pradėta derėtis 2014 m. spalio mėn.;

² OL C [...], [...], p. [...].

³ ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas.

- (5) šiomis sudėtingomis ekonominėmis ir finansinėmis sąlygomis 2013 m. balandžio mėn. Tuniso valdžios institucijos ir Tarptautinis valiutos fondas (TVF) sudarė nepreventinio pobūdžio trejų metų rezervinį susitarimą dėl 1 150 mln. specialiųjų skolinimosi teisių (SST) Tuniso ekonominio koregavimo ir reformų programai remti, kuris buvo pratęstas iki 2015 m. pabaigos. Pagal TVF programą, užbaigus šešias programos peržiūras, iš viso buvo išmokėta 1,5 mlrd. USD;
- (6) 2013 m. rugpjūčio mėn. Tunisas paprašė papildomos Sąjungos makrofinansinės pagalbos. Reaguojant į tai, 2014 m. gegužės mėn. buvo patvirtinta 300 mln. EUR vertės makrofinansinė pagalba paskolų forma (MFP-I)⁴. 2015 m. kovo 4 d. įsigaliojo susitarimo memorandumas, kuriame nustatytos politinės sąlygos, susijusios su MFP-I. Įgyvendinus sutartas politikos priemones, 2015 m. gegužės 7 d. buvo išmokėta pirmą MFP-I dalį, o 2015 m. gruodžio 1 d. – antra dalis;
- (7) remdama Tuniso ekonominių ir politinių reformų darbotvarkę 2011–2015 m. laikotarpiu Sąjunga skyrė 524 mln. EUR dotacijų pagal savo įprastą bendradarbiavimo programą. Be to, 2011–2013 m. Tunisui buvo skirta 155 mln. EUR pagal Paramos partnerystei, reformoms ir integraciniam augimui programą (SPRING), o 2014–2015 m. – 122 mln. EUR pagal Bendrąją programą. Nuo 2011 m. Europos investicijų bankas taip pat suteikė paskolų už 1,338 mln. EUR;
- (8) 2015 m. Tuniso ekonomikai didelį poveikį padarė keli teroristų išpuoliai, kurie nukreipti prieš tokias svarbias ekonomikos sritis kaip turizmas ir transportas ir kuriais taip pat buvo siekiama sutrikdyti jos politinių permainų konsolidavimą. Šie išpuoliai pristabdė beprasidedantį Tuniso ekonomikos atsigavimą. Kartu su tebesitęsiančiu nestabilumu regione (įskaitant atsinaujinusį Libijos konfliktą) ir vis dar prasta Europos ir pasaulio ekonomine aplinka, šie įvykiai pablogino jau ir taip prastą Tuniso mokėjimų balanso ir fiskalinę būklę. Dėl to susidarė didelis išorės ir biudžeto finansavimo trūkumas;
- (9) šiomis sudėtingomis aplinkybėmis Sąjunga dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą remti Tunisą šiam įgyvendinant ekonomines ir politines reformas. Visų pirma šis įsipareigojimas buvo pareikštas 2015 m. kovo mėn. vykusio Sąjungos ir Tuniso asociacijos tarybos susitikimo išvadose, taip pat 2015 m. liepos 20 d. Tarybos išvadose po 2015 m. birželio mėn. teroristų išpuolio Susoje. Politinė ir ekonominė Sąjungos parama Tuniso reformų procesui atitinka Sąjungos politiką pietinių Viduržemio jūros regiono šalių atžvilgiu, kaip nustatyta EKP kontekste;
- (10) pablogėjus Tuniso ekonominei ir finansinei padėčiai, TVF ir Tunisas pradėjo tartis dėl tolesnio susitarimo už didesnę sumą, kuri galėtų būti suteikta kaip išplėstinė fondo priemonė (toliau – TVF programa) ir greičiausiai apimtų ketverių metų laikotarpį, prasidedantį 2016 m. pavasarį. Naująją TVF programą būtų siekiama sumažinti Tuniso trumpalaikius mokėjimų balanso sunkumus, kartu skatinant įgyvendinti griežtas koregavimo priemones;
- (11) 2015 m. rugpjūčio mėn., atsižvelgdamas į prastėjančią ekonominę padėtį ir perspektyvas, Tunisas paprašė papildomos Sąjungos makrofinansinės pagalbos;
- (12) atsižvelgiant į tai, kad Tunisas yra šalis, kuriai taikoma EKP, turėtų būti laikoma, kad jis atitinka reikalavimus Sąjungos makrofinansinei pagalbai gauti;

⁴

2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 534/2014/ES, kuriuo suteikiama makrofinansinė pagalba Tuniso Respublikai (OL L 151, 2014 5 21, p. 9).

- (13) Sąjungos makrofinansinė pagalba turėtų būti išskirtinė nesusietos ir netikslinės paramos mokėjimų balansui koreguoti finansinė priemonė, kuria siekiama patenkinti neatidėliotinus pagalbos gavėjo išorės finansavimo poreikius ir kuri turėtų padėti įgyvendinti politikos programą, apimančią griežtas skubias koregavimo ir struktūrinių reformų priemones, skirtas mokėjimų balanso būklei gerinti artimiausiu metu;
- (14) atsižvelgiant į tai, kad nepaisant TVF ir kitų daugiašalių įstaigų suteiktų lėšų tebėra didelis likęs Tuniso mokėjimų balanso išorės finansavimo trūkumas, Sąjungos makrofinansinė pagalba, kuri turi būti skiriama Tunisui šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis, laikoma tinkamu atsaku į Tuniso prašymą paremti ekonomikos stabilizavimą, kartu įgyvendinant TVF programą. Sąjungos makrofinansinė pagalba paremtų Tuniso ekonomikos stabilizaciją ir struktūrinių reformų darbotvarkę, papildydama lėšas, gaunamas pagal TVF finansinį susitarimą;
- (15) Sąjungos makrofinansinė pagalba turėtų būti siekiama remti Tuniso tvarios išorės finansavimo būklės atkūrimą, tokiu būdu remiant jo ekonominį ir socialinį vystymąsi;
- (16) nustatant Sąjungos makrofinansinės pagalbos sumą remiamasi visapusišku Tuniso likusių išorės finansavimo poreikių kiekybiniu įvertinimu ir atsižvelgiama į jo pajėgumą užsitikrinti finansavimą nuosavais ištekliais, visų pirma panaudojant turimas tarptautines atsargas. Sąjungos makrofinansinė pagalba turėtų papildyti TVF ir Pasaulio banko programas ir jų teikiamus išteklius. Nustatant pagalbos sumą taip pat atsižvelgiama į numatomus daugiašalių paramos teikėjų finansinius įnašus ir poreikį užtikrinti sąžiningą Sąjungos ir kitų paramos teikėjų dalijimąsi našta, taip pat į Tunise jau įgyvendinamas kitas Sąjungos išorės finansavimo priemones bei viso Sąjungos dalyvavimo pridėtinę vertę;
- (17) Komisija turėtų užtikrinti, kad Sąjungos makrofinansinė pagalba teisiškai ir iš esmės atitiktų pagrindinius principus, tikslus ir priemones įvairiose išorės veiksmų srityse ir kitą susijusią Sąjungos politiką;
- (18) Sąjungos makrofinansinė pagalba turėtų būti remiama Sąjungos išorės politika Tuniso atžvilgiu. Komisijos tarnybos ir Europos išorės veiksmų tarnyba turėtų glaudžiai bendradarbiauti visą makrofinansinės pagalbos operacijos vykdymo laikotarpį, siekdamos koordinuoti Sąjungos išorės politiką ir užtikrinti jos nuoseklumą;
- (19) Sąjungos makrofinansinė pagalba turėtų būti remiamas Tuniso įsipareigojimas laikytis Sąjungos pripažintų vertybių, įskaitant demokratijos, teisinės valstybės, gero valdymo, pagarbos žmogaus teisėms, darnaus vystymosi ir skurdo mažinimo bei atviros, taisyklėmis grindžiamos ir sąžiningos prekybos principų;
- (20) išankstinė Sąjungos makrofinansinės pagalbos suteikimo sąlyga turėtų būti ta, kad Tunisas sudarytų sąlygas veiksmingiems demokratiniais mechanizmais, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, ir teisei valstybei veikti ir užtikrintų pagarbą žmogaus teisėms. Be to, konkretūs Sąjungos makrofinansinės pagalbos tikslai turėtų būti: didinti Tuniso viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę ir skatinti struktūrines reformas, skirtas tvariam ir integraciniam augimui, darbo vietų kūrimui ir fiskalinei konsolidacijai remti. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba turėtų nuolat stebėti, kaip vykdomos išankstinės sąlygos ir kaip siekiama tų tikslų;
- (21) siekiant užtikrinti, kad su Sąjungos makrofinansine pagalba susiję Sąjungos finansiniai interesai būtų veiksmingai apsaugoti, Tunisas turėtų imtis tinkamų priemonių, susijusių su sukčiavimo, korupcijos ir kitų su šia pagalba siejamų pažeidimų

prevencija ir kova su jais. Be to, turėtų būti parengtos nuostatos, pagal kurias Komisija atliktų patikrinimus, o Audito Rūmai – auditą;

- (22) Sąjungos makrofinansinės pagalbos suteikimas nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos (kaip biudžeto valdymo institucijos) galioms;
- (23) atidėjimo, reikalingo makrofinansinei pagalbai, sumos turėtų derėti su daugiametėje finansinėje programoje numatytais biudžeto asignavimais;
- (24) Sąjungos makrofinansinę pagalbą turėtų administruoti Komisija. Siekiant užtikrinti, kad Europos Parlamentas ir Taryba galėtų stebėti, kaip įgyvendinamas šis sprendimas, Komisija turėtų juos reguliariai informuoti apie su pagalba susijusius pokyčius ir pateikti jiems atitinkamus dokumentus;
- (25) siekiant užtikrinti vienodas šio sprendimo įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁵;
- (26) Sąjungos makrofinansinė pagalba turėtų būti teikiama atsižvelgiant į ekonominės politikos sąlygas, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume. Siekiant užtikrinti vienodas įgyvendinimo sąlygas ir veiksmingumą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai dėl tokių sąlygų derėtis su Tuniso valdžios institucijomis, prižiūrint valstybių narių atstovų komitetui laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011. Pagal tą reglamentą patariamoji procedūra paprastai turėtų būti taikoma visais atvejais, išskyrus tuos, kurie numatyti tame reglamente. Atsižvelgiant į pagalbos, kurios suma didesnė nei 90 mln. EUR, galimą svarbų poveikį, tikslinga, kad tą ribą viršijančioms operacijoms būtų taikoma nagrinėjimo procedūra. Atsižvelgiant į Sąjungos makrofinansinės pagalbos Tunisui sumą, priimant susitarimo memorandumą ir atliekant bet kurį pagalbos sumažinimą, jos teikimo sustabdymą ar jos atšaukimą turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Siekdama paremti Tuniso ekonomikos stabilizaciją ir esminių reformų darbotvarkę, Sąjunga suteikia Tunisui makrofinansinę pagalbą (toliau – Sąjungos makrofinansinė pagalba), kurios suma neviršija 500 mln. EUR. Ši pagalba padės patenkinti Tuniso mokėjimų balanso poreikius, kaip nustatyta TVF programoje.
2. Visa Sąjungos makrofinansinės pagalbos suma Tunisui suteikiama paskolų forma. Komisijai suteikiami įgaliojimai Sąjungos vardu kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų pasiskolinti reikalingų lėšų ir jas perskolinti Tunisui. Vidutinis paskolų grąžinimo terminas – ne ilgesnis kaip 15 metų.
3. Sąjungos makrofinansinės pagalbos mokėjimą administruoja Komisija, laikydamasi Tarptautinio valiutos fondo (TVF) ir Tuniso sudarytų susitarimų ar susitarimo memorandumų ir pagrindinių ekonominių reformų principų ir tikslų, išdėstytų ES ir Tuniso asociacijos susitarime, dėl kurio susitarta pagal Europos kaimynystės politiką (EKP). Komisija reguliariai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie pokyčius, susijusius su Sąjungos makrofinansine pagalba, įskaitant jos išmokas, ir laiku pateikia toms institucijoms atitinkamus dokumentus.

⁵ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

4. Sąjungos makrofinansinė pagalba teikiama dvejus su puse metų nuo pirmos 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto susitarimo memorandumo įsigaliojimo dienos.
5. Jei Sąjungos makrofinansinės pagalbos mokėjimo laikotarpiu Tuniso finansavimo poreikiai gerokai sumažėja, palyginti su pirminėmis projekcijomis, Komisija, laikydamosi 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, sumažina pagalbos sumą, laikinai sustabdo arba nutraukia jos teikimą.

2 straipsnis

1. Išankstinė Sąjungos makrofinansinės pagalbos suteikimo sąlyga yra ta, kad Tunisas sudarys sąlygas veiksmingiems demokratiniams mechanizmomis, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, ir teisinei valstybei veikti ir užtikrins pagarbą žmogaus teisėms.
2. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba stebi, kaip šios išankstinės sąlygos laikomasi visu Sąjungos makrofinansinės pagalbos teikimo laikotarpiu.
3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys taikomos laikantis Tarybos sprendimo 2010/427/ES⁶.

3 straipsnis

1. Laikydamosi 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, Komisija susitaria su Tuniso valdžios institucijomis dėl Sąjungos makrofinansinei pagalbai taikytinų aiškiai apibrėžtų ekonominės politikos ir finansinių sąlygų, daugiausia dėmesio skiriant struktūrinėms reformoms ir patikimiems viešiesiems finansams, kurios turi būti išdėstytos susitarimo memorandume (toliau – susitarimo memorandumas). Susitarimo memorandume nustatytos ekonominės politikos ir finansinės sąlygos atitinka 1 straipsnio 3 dalyje nurodytus susitarimus ar susitarimo memorandumus, įskaitant makroekonominio koregavimo ir struktūrinių reformų programas, kurias TVF remiant įgyvendina Tunisas.
2. 1 dalyje nurodytomis sąlygomis siekiama visų pirma didinti Tuniso viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę, be kita ko, naudojant Sąjungos makrofinansinę pagalbą. Rengiant politikos priemones deramai atsižvelgiama ir į pažangą, padarytą abipusio rinkos atvėrimo, taisyklėmis grindžiamos sąžiningos prekybos plėtojimo ir kitų Sąjungos išorės politikos prioritetų srityse. Komisija nuolat stebi pažangą siekiant tų tikslų.
3. Išsamios Sąjungos makrofinansinės pagalbos finansinės sąlygos nustatomos paskolos susitarime, kurį sudarys Komisija ir Tuniso valdžios institucijos.
4. Komisija reguliariai tikrina, ar toliau laikomasi 4 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąlygų, įskaitant, be kita ko, ar Tuniso ekonominė politika atitinka Sąjungos makrofinansinės pagalbos tikslus. Tai darydama Komisija glaudžiai koordinuoja veiksmus su TVF ir Pasaulio banku, o prireikus – su Europos Parlamentu ir Taryba.

4 straipsnis

1. Laikydamosi 3 dalyje nustatytų sąlygų, Komisija Sąjungos makrofinansinę pagalbą teikia trimis paskolos dalimis. Kiekvienos dalies dydis nustatomas 3 straipsnyje nurodytame susitarimo memorandume.

⁶ 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

2. Dėl Sąjungos makrofinansinės pagalbos sumų prireikus suformuojami atidėjiniai laikantis Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 480/2009⁷.
3. Komisija priima sprendimą dėl dalių mokėjimo atsižvelgdama į tai, ar įvykdytos visos šios sąlygos:
 - (a) 2 straipsnyje nustatyta išankstinė sąlyga;
 - (b) toliau sėkmingai tęsiamas politikos programos, kuri apima griežtas koregavimo ir struktūrinių reformų priemonės, įgyvendinimas, kartu laikantis TVF neprevencinio susitarimo dėl kredito suteikimo; bei
 - (c) susitarimo memorandume sutartų ekonominės politikos ir finansinių sąlygų tinkamas vykdymas.

Antroji dalis iš principo išmokama ne anksčiau kaip praėjus trimis mėnesiams po pirmosios dalies išmokėjimo. Trečioji dalis iš principo išmokama ne anksčiau kaip praėjus trimis mėnesiams po antrosios dalies išmokėjimo.
4. Jei 3 dalyje nurodytos sąlygos nuolat neįvykdomos, Komisija laikinai sustabdo arba atšaukia Sąjungos makrofinansinės pagalbos išmokėjimą. Tokiais atvejais Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie to sustabdymo ar atšaukimo priežastis.
5. Sąjungos makrofinansinė pagalba išmokama per Tuniso centrinį banką. Remiantis nuostatomis, dėl kurių turi būti susitarta susitarimo memorandume, įskaitant likusių biudžeto finansavimo poreikių patvirtinimą, Sąjungos lėšos gali būti pervestos Tuniso finansų ministerijai, kuri yra galutinis gavėjas.

5 straipsnis

1. Su Sąjungos makrofinansine pagalba susijusios skolinimosi ir skolinimo operacijos atliekamos eurai, taikant tą pačią lėšų įskaitymo dieną, ir dėl tų operacijų Sąjunga nesprenžia su terminų pasikeitimu susijusių klausimų ir ji nepatiria jokios valiutų keitimo kurso rizikos ar kokios nors kitos komercinės rizikos.
2. Esant palankioms aplinkybėms ir jei Tunisas to prašo, Komisija gali imtis būtinų priemonių, siekdama užtikrinti, kad paskolos terminai ir sąlygos būtų papildyti išankstinio grąžinimo sąlyga, atitinkančia atitinkamą skolinimosi operacijų terminų ir sąlygų nuostatą.
3. Esant palankioms aplinkybėms sumažinti paskolos palūkanų normą ir jei Tunisas to prašo, Komisija gali nuspręsti refinansuoti visą ar dalį jos pradinio skolinimosi arba gali restruktūrizuoti atitinkamas finansines sąlygas. Refinansavimo arba restruktūrizavimo operacijos atliekamos laikantis 1 ir 4 dalių, ir dėl jų neturi būti pratęstas susijusių pasiskolintų lėšų grąžinimo terminas arba padidėti refinansavimo arba restruktūrizavimo operacijos dieną likusi mokėtino kapitalo suma.
4. Visas Sąjungos patirtas išlaidas, kurios susijusios su skolinimosi ir skolinimo operacijomis pagal šį sprendimą, padengia Tunisas.
5. Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie 2 ir 3 dalyse nurodytų operacijų pokyčius.

⁷ 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą (OL L 145, 2009 6 10, p. 10).

6 straipsnis

1. Sąjungos makrofinansinė pagalba įgyvendinama laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012⁸ ir Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012⁹.
2. Įgyvendinant Sąjungos makrofinansinę pagalbą taikomas tiesioginis valdymas.
3. Susitarime dėl paskolos, dėl kurio turi būti susitarta su Tuniso valdžios institucijomis, pateikiamos nuostatos, kuriomis:
 - (a) užtikrinama, kad Tunisas reguliariai tikrintų, ar tinkamai panaudotas iš Sąjungos biudžeto suteiktas finansavimas, imtųsi atitinkamų pažeidimų ir sukčiavimo prevencijos priemonių ir prireikus imtųsi teisinių veiksmų neteisėtai pasisavintoms lėšoms, suteiktoms pagal šį sprendimą, išieškoti;
 - (b) užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga, visų pirma numatant konkrečias priemones, skirtas sukčiavimo, korupcijos ir kitų pažeidimų, darančių poveikį Sąjungos makrofinansinei pagalbai, prevencijai ir kovai su jais, pagal Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95¹⁰, Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2185/96¹¹ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹²;
 - (c) Komisijai, įskaitant Europos kovos su sukčiavimu tarnybą, arba jos atstovams aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti patikrinimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje;
 - (d) Komisijai ir Audito Rūmams aiškiai suteikiami įgaliojimai Sąjungos makrofinansinės pagalbos teikimo laikotarpiu ir jam pasibaigus atlikti auditus, įskaitant dokumentų auditus ir auditus vietoje, pavyzdžiui, veiklos vertinimus;
 - (e) užtikrinama, kad nustačius, jog Sąjungos makrofinansinės pagalbos valdymo atžvilgiu Tunisas sukčiavo, ėmėsi korupcinių veiksmų arba bet kokios kitos neteisėtos veiklos, darančios neigiamą poveikį Sąjungos finansiniams interesams, Sąjunga turi teisę anksčiau laiko susigrąžinti paskolą.
4. Prieš suteikdama Sąjungos makrofinansinę pagalbą Komisija atlieka veiklos vertinimus ir nustato, ar su tokia pagalba susijusios Tuniso finansinės priemonės, administracinės procedūros ir vidaus bei išorės kontrolės mechanizmai yra patikimi.

⁸ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

⁹ 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 dėl Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (OL L 362, 2012 12 31, p. 1).

¹⁰ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

¹¹ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

¹² 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

7 straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

8 straipsnis

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų birželio 30 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio sprendimo įgyvendinimo praėjusiais metais ataskaitą, įskaitant to įgyvendinimo vertinimą. Toje ataskaitoje:
 - (a) išnagrinėjama pažanga, padaryta įgyvendinant Sąjungos makrofinansinę pagalbą;
 - (b) įvertinama Tuniso ekonominė padėtis ir perspektyvos, taip pat pažanga, padaryta įgyvendinant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas politikos priemones;
 - (c) nurodomas susitarimo memorandume nustatytų ekonominės politikos sąlygų, Tuniso einamųjų ekonominių ir fiskalinių rezultatų ir Komisijos sprendimų išmokėti Sąjungos makrofinansinės pagalbos dalis ryšys.
2. Ne vėliau kaip per dvejus metus nuo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyto pagalbos teikimo laikotarpio pabaigos Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia *ex post* vertinimo ataskaitą, kurioje įvertinami suteiktos Sąjungos makrofinansinės pagalbos rezultatai bei veiksmingumas ir tai, koku mastu ja buvo prisidėta prie pagalbos tikslų.

9 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje
- 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
- 1.4. Tikslai
- 1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.6. Trukmė ir finansinis poveikis
- 1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

- 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)
- 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
- 3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Sprendimas, kuriuo Tuniso Respublikai suteikiama papildoma makrofinansinė pagalba

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje¹³

Politikos sritis: 01 antraštinė dalis – Ekonomikos ir finansų reikalai

Veikla: 03 – Tarptautiniai ekonomikos ir finansų reikalai

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

X Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

1.4. Tikslai

1.4.1. Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)

„Skatinti gerovę už ES ribų“

Pagrindinė su Ekonomikos ir finansų reikalų GD susijusi veiklos sritis yra siejama su:

1. Europos kaimynystės politikos įgyvendinimo skatinimu gilinant ekonominę analizę ir stiprinant politinį dialogą bei konsultacijas dėl veiksmų planų ekonominių aspektų.

2. Makrofinansinės pagalbos trečiosioms šalims partnerėms rengimu, stebėjimu ir įgyvendinimu, bendradarbiaujant su atitinkamomis tarptautinėmis finansų įstaigomis.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla

Konkretus tikslas Nr. 1: „Makrofinansinės pagalbos trečiosioms šalims teikimas siekiant įveikti jų mokėjimų balanso krizę ir atkurti išorės skolos tvarumą“.

Atitinkama VGV / VGB veikla Tarptautiniai ekonominiai ir finansiniai santykiai, pasaulinis valdymas.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Siūlomą pagalbą sudaro 500 mln. EUR ES paskola Tuniso Respublikai (toliau – Tunisas), skirta tvaresnei mokėjimų balanso būklei užtikrinti. Pagalba, kuri bus išmokėta trimis dalimis, turėtų padėti šaliai įveikti susiklosčiusią sudėtingą ekonominę ir mokėjimų balanso situaciją, kurią dar labiau pablogino 2015 m. teroristų išpuoliai ir nuolatiniai neramumai šalyje ir regione. Ji taip pat skatins struktūrines reformas, skirtas tvariam ekonomikos augimui didinti ir viešųjų finansų valdymui gerinti.

1.4.4. Rezultatų ir poveikio rodikliai

Valdžios institucijų bus prašoma reguliariai teikti Komisijos tarnyboms tam tikrus rodiklius, o prieš išmokant antrąją ir trečiąją pagalbos dalis pateikti išsamią ataskaitą apie tai, kaip laikomasi sutartų politikos sąlygų.

Komisijos tarnybos, atlikusios Tunise vykdomų finansinių ir administracinių procedūrų veikimo įvertinimą rengiantis šiai operacijai, ir toliau vykdys valstybės finansų valdymo stebėseną. ES delegacija Tunise taip pat reguliariai teiks ataskaitas pagalbos stebėsenai

¹³ VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

svarbiais klausimais. Komisijos tarnybos palaikys glaudžius ryšius su TVF ir Pasaulio banku, kad iš šių organizacijų pasisemtų patirties vykdant veiklą Tunise.

Siūlomame teisėkūros sprendime numatyta metinė ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje pateikiamas šios operacijos įgyvendinimo vertinimas. Nepriklausomas pagalbos *ex post* vertinimas bus atliktas per dvejus metus nuo įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Pagalba bus išmokėta su sąlyga, kad bus sėkmingai įgyvendinama Tuniso ir TVF ekonominė programa, kuri turėtų būti parengta iki 2016 m. kovo mėn. Be to, Komisija susitaria su Tuniso valdžios institucijomis dėl konkrečių politikos sąlygų, išvardytų susitarimo memorandume, kurios turi būti įvykdytos prieš Komisijai išmokant antrąją ir trečiąją dalis.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

Siūloma makrofinansinė pagalba padės šaliai įveikti ekonominį sukrėtimą, kurį sukėlė 2015 m. teroristų išpuoliai ir neramumai šalyje bei regione, taip pat skatinti makroekonominį stabilumą ir ekonomines reformas, kartu remiant šalies politinių permainų konsolidavimą. Ji papildys tarptautinių finansų įstaigų, ES ir kitų paramos teikėjų suteiktus išteklius ir taip prisidės prie bendro tarptautinių paramos teikėjų teikiamos finansinės paramos paketo veiksmingumo.

Siūloma programa taip pat sustiprins vyriausybės įsipareigojimą vykdyti reformas ir jos siekį palaikyti glaudesnius ryšius su ES. Šito bus pasiekta, *inter alia*, tinkamai laikantis pagalbos išmokėjimo sąlygų. Žvelgiant plačiau, tai būtų ženklas kitoms regiono šalims, kad ES ir toliau ekonomiškai sunkiu metu remia šalis, iš tiesų pradedančias eiti politinių reformų keliu.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Nuo 2004 m. buvo atlikta šešiolika makrofinansinės pagalbos operacijų *ex post* vertinimų. Vertinimuose daroma išvada, kad makrofinansinės pagalbos operacijomis prisidedama (nors kartais nedaug ir netiesiogiai) prie pagalbą gaunančios šalies išorės tvarumo gerinimo, makroekonominio stabilumo ir struktūrinių reformų pažangos. Daugeliu atvejų makrofinansinės pagalbos operacijos darė teigiamą poveikį pagalbą gaunančios šalies mokėjimų balansui ir padėjo sušvelninti jos biudžeto suvaržymus. Ji taip pat lėmė šiek tiek didesnę ekonomikos augimą.

1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

ES yra viena iš pagrindinių paramos Tunisui teikėjų. Finansinė pagalba, teikiama pagal Europos kaimynystės priemonę, o anksčiau pagal Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę, 2011–2015 m. laikotarpiu sudarė 801 mln. EUR; į šią sumą įeina 277 mln. EUR, suteikti pagal SPRING ir Bendrąją programą (atitinkamai 155 mln. EUR ir 122 mln. EUR). Šias lėšas papildė finansavimas, gautas pagal kitas ES priemones, kaip antai stabilumo priemonę, Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę (EDŽTRP), Kaimynystės investicinę priemonę (KIP) ir vystomojo bendradarbiavimo priemonės (VBP) temines programas. Nuo 2011 m. Europos investicijų bankas taip pat suteikė paskolų už 1,338 mln. EUR, iš kurių 200 mln. EUR – 2015 m. Galiausiai, 2014 m. patvirtinta 300 mln. EUR vertės MFA-I yra patenkinamai įgyvendinama, ir lieka išmokėti tik paskutinę 100 mln. EUR dalį.

Palyginti su kitomis ES priemonėmis, svarbiausias MFP privalumas būtų tai, kad ja būtų padedama kurti stabilią makroekonominę sistemą, kartu skatinant tvarią mokėjimų balanso ir biudžeto būklę, ir tinkamą struktūrinių reformų pagrindą. Makrofinansinė pagalba neužtikrinama reguliari finansinė parama; ji taip pat nėra skirta šalių gavėjų ekonominei ir socialinei plėtrai remti. MFP nutraukiama iš karto, kai tik atkuriamas šalies išorės finansinės padėties tvarumas. Po to turėtų būti vykdomos nuolatinės ES bendradarbiavimo pagalbos priemonės.

MFP taip pat skirta papildyti tarptautinių finansų institucijų vykdomas operacijas, visų pirma koregavimo ir reformų programą, remiamą pagal TVF išplėstinę fondo priemonę, ir Pasaulio banko pagal vystymosi politiką suteiktas paskolas.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

X Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**

X Pasiūlymas (iniciatyva) galioja 2,5 metų nuo susitarimo memorandumo įsigaliojimo, kaip nustatyta sprendimo 1 straipsnio 4 dalyje.

X Finansinis poveikis turėtų pasireikšti 2016–2019 m.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)¹⁴

X Komisijos vykdomas **tiesioginis centralizuotas valdymas**

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Ši pagalba yra makroekonominio pobūdžio ir jos struktūra yra suderinama su būsima TVF remiama ekonomine programa. Komisijos tarnybos vykdys stebėseną remdamosi TVF programos ir konkrečių reformų priemonių, dėl kurių susitarta susitarimo memorandume su Tuniso valdžios institucijomis, įgyvendinimo pažanga (taip pat žr. 1.4.4 punktą).

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.2.1. Nustatyta rizika

Su siūloma makrofinansinės pagalbos operacija sietina pasitikėjimo, strateginė ir politinė rizika.

Egzistuoja rizika, kad makrofinansinė pagalba, kuri nėra skirta konkrečioms išlaidoms padengti, gali būti naudojama nesąžiningai. Apskritai ši rizika yra susijusi su tokiais veiksniais, kaip Centrinio banko ir Finansų ministerijos kokybės valdymo sistemos ir pakankamas vidaus ir išorės audito pajėgumas.

Kita svarbi veiklos rizika kyla dėl vidaus saugumo padėties, visų pirma susijusios su galimais teroristų išpuoliais, kurie galėtų dar labiau destabilizuoti pagrindinius ekonomikos sektorius, susilpninti valdžios institucijų politinį pasiryžimą įgyvendinti reikalingas ekonomines reformas ir sukelti socialinių neramumų. Koregavimo proceso sutrikimas galėtų pakenkti TVF remiamos programos tikslų įgyvendinimui, sukelti pavojų makroekonominiam stabilumui ir užkirsti kelią veiksmingam MFP-II išmokėjimui. Nemažą riziką taip pat kelia regioniniai politiniai konfliktai, visų pirma konfliktas Libijoje, kuris daro neigiamą poveikį Tuniso ekonominei ir socialinei būklei, be kita ko, dėl Libijos pabėgėlių srauto.

¹⁴

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

Galiausiai, rizika kyla dėl galimo Europos ir pasaulinės ekonominės aplinkos pablogėjimo (turint omenyje didelį Tuniso priklausomumą nuo ES rinkos) ir tarptautinių energijos ir maisto kainų kilimo, kuris turėtų didelį poveikį Tuniso fiskalinei ir mokėjimų balanso padėčiai.

2.2.2. *Numatomas (-i) kontrolės metodas (-ai)*

Makrofinansinei pagalbai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos Audito Rūmai.

2.2.3. *Kontrolės priemonių taikymo išlaidos ir nauda ir galimas nesilaikymo lygis*

Pagrindinės Komisijos sąnaudos, susijusios su patikrinimo ir kontrolės metodais, aprašytos 3.2.1 lentelėje. Be to, yra Europos Audito Rūmų ir galimų OLAF intervencijų išlaidų. Veiklos vertinimas, kurį 2014 m. atliko Komisijos tarnybos, ne tik padeda įvertinti nesąžiningo lėšų panaudojimo riziką, bet papildomai suteikia naudingos informacijos apie reikalingas reformas finansų valdymo srityje ir tai gali vėliau atsispindėti operacijos politinėse sąlygose. Kalbant apie tikėtiną reikalavimų nesilaikymo lygį, remiantis makrofinansinės pagalbos priemonės naudojimo patirtimi nuo jos sukūrimo laikoma, kad tokia rizika (paskolos negrąžinimo ar netinkamo lėšų panaudojimo) yra labai nedidelė.

2.3. **Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės**

Siekiant sumažinti sukčiavimo riziką, bus imtasi kelių priemonių.

Pirma, susitarimo memorandume ir paskolos susitarime bus įtrauktos nuostatos dėl patikrinimo, sukčiavimo prevencijos, auditų ir lėšų susigrąžinimo sukčiavimo arba korupcijos atvejais. Be to, pagalba būtų išmokėta į specialią sąskaitą Tuniso centriniame banke.

Be to, 2014 m. sausio mėn. Komisijos tarnybos su išorės konsultantų pagalba atliko veiklos vertinimą, kad nustatytų, ar kad su tokios rūšies pagalba susijusios finansinės ir administracinės procedūros yra patikimos. Jį atliekant nustatyta, kad makrofinansinės pagalbos patikimo finansų valdymo sistema Tunise yra pakankamai veiksminga. Į kai kurias veiklos vertinimo rekomendacijas Komisija atsižvelgė rengdama viešųjų finansų valdymo reformos sąlygas, įtrauktas į MFP-I programą, ir ketina taip pat tai daryti rengdama naujos siūlomos MFP sąlygas. Komisija taip pat naudoja kitas biudžeto paramos operacijas, kad padėtų Tuniso valdžios institucijoms gerinti viešųjų finansų valdymo sistemas, ir šias pastangas remia ir kiti paramos teikėjai.

Galiausiai, pagalbai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos Audito Rūmai.

3. **NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS**

3.1. **Atitinkama (-os) daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)**

- Dabartinės biudžeto eilutės

01 03 02: Makrofinansinė pagalba

01 04 01 14 – Garantijų fondo atidėjiniai

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris [Aprašymas.....]]	DA / NDA (15)	ELPA šalių ¹⁶	Šalių kandidačių ¹⁷	Trečiųjų šalių	Pagal Finansinio reglamento 18 straipsnio 1 dalies aa punktą
4	01 03 02: Makrofinansinė pagalba	DA	NE	NE	NE	NE
4	01 04 01 14 Garantijų fondo atidėjiniai	DA	NE	NE	NE	NE

01 04 01 04 – Europos Sąjungos garantija ES paskoloms, skirtoms teikti makrofinansinę pagalbą trečiosioms šalims. Išorės veiksmų garantijų fondui lėšos atidedamos pagal Fondo reglamentą su pakeitimais. Pagal šį reglamentą paskolos apskaičiuojamos nuo metų pabaigoje negrąžintos sumos. Garantijų fondas turi būti sudarytas naudojant biudžeto eilutės 01 04 01 14 („Garantijų fondo atidėjiniai“) lėšas ir jis turi siekti 9 % visų neįvykdytų įsipareigojimų. Atidėjinių suma apskaičiuojama n metų pradžioje, iš planuojamos sumos atėmus Fondo grynojo turto vertę n–1 metų pabaigoje. Ši atidėjinių suma n metais įrašoma į n+1 metų preliminarų biudžetą, o n+1 metų pradžioje visa ši suma viena operacija pervedama iš Garantijų fondo atidėjinių (biudžeto eilutė 01 04 01 14). Todėl apskaičiuojant Fondo atidėjinių sumą 9 % (daugiausia 45 mln. EUR) visos faktiškai išmokėtos sumos bus įskaičiuota į planuojamą n–1 metų pabaigos sumą.

Biudžeto įrašas („p.m.“), kuriame nurodyta biudžeto garantija paskolai, bus panaudotas tik tuomet, jei bus faktiškai pareikalauta šios garantijos. Tikimasi, kad biudžeto garantijos nebus pareikalauta.

☐ Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės (netaikoma).

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija:

4

GD: Ekonomikos ir finansų reikalų			2016 ¹⁸ metai	2017 metai	2018 metai	2019 metai	IŠ VISO
-----------------------------------	--	--	-----------------------------	---------------	---------------	---------------	------------

¹⁵ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

¹⁶ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

¹⁷ Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

•Veiklos asignavimai							
Biudžeto eilutė 01 04 01 14 – Garantijų fondo atidėjiniai	Išsipareigojimai	1a)			31,5	13,5	45
	Mokėjimai	2a)			31,5	13,5	45
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų rinkinio lėšų ¹⁹ (veiklos vertinimas ir <i>ex post</i> vertinimas)							
Biudžeto eilutė 01 03 02	Išsipareigojimai	3)			0,15		0,15
	Mokėjimai	3a)			0,05	0,10	0,15
IŠ VISO asignavimų Ekonomikos ir finansų reikalų GD	Išsipareigojimai	=1+1a +3			31,65	13,5	45,15
	Mokėjimai	=2+2a +3			31,55	13,6	45,15

•IŠ VISO veiklos asignavimų	Išsipareigojimai	4)			31,65	13,5	45,15
	Mokėjimai	5)			31,55	13,6	45,15
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų rinkinio lėšų		6)					

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Išsipareigojimai	=4 + 6			31,65	13,5	45,15
	Mokėjimai	=5 + 6			31,55	13,6	45,15

¹⁸ Pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

¹⁹ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Jei pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms išlaidų kategorijoms:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija:		5	„Administracinės išlaidos“				
			2016 metai	2017 metai	2018 metai	2019 metai	IŠ VISO
GD: Ekonomikos ir finansų reikalų							
•Žmogiškieji ištekliai			0,039	0,029	0,021	0,016	0,105
•Kitos administracinės išlaidos			0,025	0,015			0,040
IŠ VISO Ekonomikos ir finansų reikalų GD	Asignavimai		0,064	0,044	0,021	0,016	0,145
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)		0,064	0,044	0,021	0,016	0,145

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2016²⁰ metai	2017 metai	2018 metai	2019 metai	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–5 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	0,064	0,044	31,671	13,516	45,295
	Mokėjimai	0,064	0,044	31,571	13,616	45,295

²⁰ Pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir rezultatus

1 KONKRETUS TIKSLAS

		2016 metai		2017 metai		2018 metai		2019 metai			
Rūšis		Skaičius	Šnaudos	Skaičius	Šnaudos	Skaičius	Šnaudos	Skaičius	Šnaudos	Bendras skaičius	Iš viso šnaudų
- 1 rezultatas	Ex post vertinimas					1	0,15			1	0,15
- 2 rezultatas	Garantijų fondo atidėjiniai					1	31,5	1	13,5	2	45
1 konkretaus tikslo tarpinė suma						2	31,65	1	13,5	3	45,15
IŠ VISO ŠAŅAUDŲ						2	31,65	1	13,5	3	45,15

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.3.1. Santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	metai 2016 ²¹	metai 2017	metai 2018	metai 2019	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			IŠ VISO
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	0,039	0,029	0,021	0,016				0,105
Kitos administracinės išlaidos	0,025	0,015						0,040
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	0,064	0,044	0,021	0,016				0,145
Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ²²								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos								
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								

IŠ VISO	0,065	0,044	0,021	0,016				0,145
----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--	--	--------------

Administracinių asignavimų poreikiai bus tenkinami panaudojant GD asignavimus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

²¹ Pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

²² Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2016 metai	2017 metai	2018 metai	2019 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
•Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
01 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	0,39	0,29	0,21	0,16			
XX 01 01 02 (Delegacijos)							
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
•Išorės personalas (visos darbo dienos ekvivalento vienetais (FTE)) ²³							
XX 01 02 01 (CA, INT, SNE finansuojami iš bendrojo biudžeto)							
XX 01 02 02 (CA, INT, JED, LA ir SNE delegacijose)							
XX 01 04 yy ²⁴	- būstinėje						
	- delegacijose						
xx 01 05 02 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
10 01 05 02 (CA, SNE, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)							
IŠ VISO	0,39	0,29	0,21	0,16			

xx yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Reikalingų darbuotojų išlaidos apskaičiuojamos AD5–AD12 kategorijos pareigūno 30 % metinių išlaidų pagrindu.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Skyrių vadovai: Prižiūrėti ir valdyti veiklą, susitarti dėl paskolos sutarties peržiūros ataskaitų, vadovauti misijoms ir vertinti pažangą sąlygų vykdymo srityje. Pareigūnai: Rengti susitarimo memorandumus ir paskolų arba dotacijų susitarimus, palaikyti ryšius su valdžios institucijomis ir TFĮ, palaikyti ryšius su išorės ekspertais dėl veiklos vertinimo ir <i>ex post</i> vertinimo, vykti į patikrinimo komandiruotes, rengti
--------------------------------------	--

²³ CA – sutartininkas („Contract Agent“); LA – vietinis darbuotojas („Local Agent“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas. INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Jeune Expert en Délégation“).

²⁴ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

	Komisijos tarnybų ataskaitas ir Komisijos procedūras, susijusias su pagalbos administravimu.
Išorės darbuotojai	netaikoma

3.2.4. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

- X Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą

3.2.5. *Trečiųjų šalių įnašai*

- X Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

- X Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms